Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het „Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bepaalde aspecten van overeenkomsten voor de levering van digitale inhoud"

(COM(2015) 634 final — 2015/0287 (COD))

en het

„Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bepaalde aspecten van overeenkomsten voor de onlineverkoop en andere verkoop op afstand van goederen"

(COM(2015) 635 final — 2015/0288 (COD))

(2016/C 264/07)

Rapporteur: Jorge PEGADO LIZ

De Raad en het Europees Parlement hebben op respectievelijk 18 en 21 januari 2016 besloten het Europees Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te raadplegen over het

„Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bepaalde aspecten van overeenkomsten voor de levering van digitale inhoud"

(COM(2015) 634 final — 2015/0287 (COD))

en het

„Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bepaalde aspecten van overeenkomsten voor de onlineverkoop en andere verkoop op afstand van goederen"

(COM(2015) 635 final — 2015/0288 (COD)).

De afdeling Interne Markt, Productie en Consumptie, die met de voorbereidende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 13 april 2016 goedgekeurd.

Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn op 27 en 28 april 2016 gehouden 516e zitting (vergadering van 27 april) onderstaand advies uitgebracht, dat met 146 stemmen voor en 61 stemmen tegen, bij 44 onthoudingen, werd goedgekeurd.

1. **Conclusies en aanbevelingen**

1.1 Het EESC is het ermee eens dat regelgeving nodig is voor een aantal gebieden die in de mededeling van de Commissie worden vermeld (COM(2015) 633 final), met name de punten die aan de orde komen in het richtlijnvoorstel betreffende bepaalde aspecten van overeenkomsten voor de levering van digitale inhoud.

1.2 Wel wil het EESC erop wijzen dat andere elementen — een overzicht volgt — veel belangrijker zijn dan de regelgeving inzake contractuele rechten in het kader van overeenkomsten voor de onlineverkoop van roerende lichamelijke zaken; deze elementen moeten als eerste aandacht krijgen van de Commissie omdat zij een doorslaggevende rol kunnen spelen in het streven naar een digitale interne markt en de grootste belemmering vormen voor de ontwikkeling van de grensoverschrijdende handel.

1.3 Bovendien is het EESC het niet eens met de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag; zelf zou het voor artikel 169 VWEU kiezen.

1.4 Daaruit volgt dat de maatregelen in principe gebaseerd moeten zijn op richtlijnen voor minimale harmonisatie; dat blijkt met name uit lid 2 a) en lid 4 van ditzelfde artikel en wordt over het algemeen ook aanvaard door de Europese wetgever.

1.5 Het voorstel om de desbetreffende regelgeving niet te bundelen in één instrument maar op te splitsten in twee richtlijnen, is alleen aanvaardbaar om redenen van urgentie en omdat regelgeving inzake de onlineverkoop van digitale inhoud wenselijk is.

1.6 Tevens meent het dat er niet voldoende grond is voor de keuze van volledige harmonisatie in plaats van andere vormen van harmonisatie, zoals bijvoorbeeld een Europese modelovereenkomst in combinatie met een EU-keurmerk of minimale harmonisatie overeenkomstig artikel 169 VWEU.

1.7 Het EESC is ervan overtuigd dat de aspecten die nu afzonderlijk worden behandeld in het voorstel inzake overeenkomsten voor de onlineverkoop van roerende lichamelijke zaken, beter kunnen worden geregeld bij de herziening van Richtlijn 1999/44/EG in het kader van de REFIT-maatregelen die betrekking hebben op de consumentenwetgeving; een van de hoofdstukken van deze richtlijn is immers al aan deze aspecten gewijd.

1.8 Bovendien heeft de Commissie met het voorstel inzake de onlineverkoop van lichamelijke zaken twee regelingen in het leven geroepen, met als gevolg dat de behandeling van de onlineverkoop van goederen verschilt van die van de offlineverkoop, wat niet door de beugel kan.

1.9 Mocht de Commissie vasthouden aan haar voornemens zoals die er nu uitzien, dan heeft het EESC een hele reeks aanbevelingen klaar om de door de Commissie voorgestelde bepalingen te verbeteren opdat niet wordt geraakt aan de rechten van de consument en daadwerkelijk een hoog beschermingsniveau wordt geboden, overeenkomstig het VWEU.

1.10 Wat de regelgeving inzake de verkoop van digitale inhoud betreft, die in de ogen van het Comité prioritair is en waaraan het dan ook bijzondere aandacht besteedt, gaat het Comité om pragmatische redenen akkoord met het voorstel van de Commissie voor gerichte volledige harmonisatie.

1.11 Waar de voorspellingen de mist ingaan en ernstige onvolkomenheden in de bepalingen worden aangetroffen, waardoor volledige harmonisatie uitgesloten lijkt en onoverkomelijke struikelblokken worden opgeworpen voor de lidstaten die de bepalingen moeten omzetten en toepassen, tracht het Comité een en ander te verhelpen met een aantal specifieke voorstellen.

2. **Inleiding: één mededeling, twee richtlijnvoorstellen**

2.1 Met onderhavige mededeling zet de Commissie de eerste stap op weg naar de uitvoering van de strategie voor een digitale eengemaakte markt voor Europa ([1]) en maakt zij werk van een van de belangrijkste maatregelen uit haar werkprogramma voor 2015 ([2]). Het voorstel is gericht op een „betere toegang tot onlinegoederen en -diensten voor consumenten en bedrijven in heel Europa" en bestaat uit de volgende twee rechtsinstrumenten:

a) een voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bepaalde aspecten van overeenkomsten voor de levering van digitale inhoud;

b) een voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bepaalde aspecten van overeenkomsten voor de onlineverkoop en andere verkoop op afstand van goederen.

2.2 De Commissie is zich ervan bewust dat de voornaamste aspecten van deze twee voorstellen systematisch gezien nauw verwant zijn aan de Richtlijn verkoop van consumptiegoederen ([3]), en verduidelijkt dan ook dat zij „zo coherent mogelijk zijn". Toch, zo licht de Commissie toe, heeft zij „besloten om twee wetgevingsinstrumenten vast te stellen, omdat het specifieke karakter van digitale inhoud het nodig maakt een aantal regels anders vorm te geven dan de regels voor goederen" en omdat „de snelle technologische en commerciële ontwikkeling van digitale inhoud ertoe (zullen) nopen deze richtlijn te herzien", dit ook ter rechtvaardiging van het feit dat de bepalingen inzake digitale inhoud worden opgenomen „in één enkel juridisch instrument, namelijk de richtlijn betreffende de levering van digitale inhoud".

2.3 De Commissie hoopt met deze twee voorstellen de volgende vijf doelstellingen te bereiken:

a) de kosten verminderen die voortvloeien uit verschillen in overeenkomstenrecht;

b) rechtszekerheid creëren voor ondernemingen;

c) consumenten helpen profiteren van online grensoverschrijdend winkelen in de EU;

d) de schade beperken die de consument lijdt als gevolg van gebrekkige digitale inhoud;

([1]) Advies van het EESC: PB C 71 van 24.2.2016, blz. 65.
([2]) COM(2014) 910 final.
([3]) PB L 171 van 7.7.1999, blz. 12.

e) in het algemeen de belangen van consumenten en ondernemingen met elkaar in evenwicht brengen.

2.4 De Commissie is van oordeel dat „gerichte" harmonisatie in beide gevallen de meest gepaste methode is. De regels die van toepassing zijn op overeenkomsten voor de levering van digitale inhoud en voor de onlineverkoop van goederen worden volledig geharmoniseerd, evenals de dwingende rechten en verplichtingen van partijen bij een overeenkomst voor de levering van digitale inhoud en de onlineverkoop van goederen. Dit geldt voor nagenoeg alle bepalingen van de richtlijn, met uitzondering van de regels inzake de totstandkoming, de geldigheid of de gevolgen van overeenkomsten, met inbegrip van de gevolgen van de ontbinding van een overeenkomst (artikel 1, lid 4, van het voorstel voor een richtlijn betreffende verkoop op afstand), en van bepaalde aspecten van de tenuitvoerlegging.

2.5 Het toepassingsgebied wordt door de Commissie uitdrukkelijk beperkt tot de bepalingen van overeenkomstenrecht in het kader van de relatie tussen ondernemingen en consumenten, omdat er geen bewijzen zijn waaruit zou blijken dat verschillen in overeenkomstenrecht het bedrijven uit de EU onmogelijk zouden maken onlineaankopen te doen in andere lidstaten (zie de effectbeoordeling, blz. 23). Wel erkent zij dat kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), als de zwakkere partij met een minder sterke onderhandelingspositie, ook te maken hebben met problemen op het gebied van overeenkomstenrecht, met name wanneer zij gebruikmaken van digitale inhoud. Gezien met name de standpunten die de belanghebbenden en de lidstaten hebben ingenomen, heeft de Commissie echter besloten dit punt te onderzoeken in de context van andere initiatieven die in het kader van de strategie voor de digitale eengemaakte markt zijn aangekondigd.

2.6 Als rechtsinstrument kiest de Commissie niet voor een verordening maar voor een richtlijn. Zij rechtvaardigt dat besluit door erop te wijzen dat richtlijnen passender zijn dan verordeningen omdat zij lidstaten de vrijheid laten om de uitvoering aan te passen aan hun nationale wetgeving. Zij is ervan overtuigd dat dankzij deze keuze en de gerichte, volledige harmonisatie van de dwingende rechten van de consument, de gulden middenweg zal worden gevonden tussen een hoog niveau van consumentenbescherming op EU-niveau en een aanzienlijke toename van de kansen van ondernemingen.

2.7 Bij de economische onderbouwing van de richtlijnen gaat de Commissie uit van onder meer de volgende stellingnames:

a) het onbenutte groeipotentieel van de Europese markt voor elektronische handel is groot;

b) met de totstandbrenging van een digitale eengemaakte markt zal extra groei in Europa worden gecreëerd;

c) bedrijven in de EU zullen hun concurrentievermogen kunnen vergroten: zij zullen hun producten gemakkelijker kwijtraken op een markt die groter is dan die van de nationale markten;

d) wanneer consumenten uniforme rechten krijgen met een hoog niveau van consumentenbescherming, zullen zij eerder in het buitenland durven kopen;

e) indien de belemmeringen in verband met het overeenkomstenrecht zouden worden opgeheven, zouden naar schatting 122 000 bedrijven extra over de grenzen heen online verkopen. De grensoverschrijdende handel van de EU zou met ongeveer 1 miljard EUR kunnen toenemen. Een toename van de concurrentie in de onlinedetailhandel zal tot een daling van de detailhandelsprijzen in alle lidstaten leiden (van gemiddeld – 0,25 % op EU-niveau), waardoor de particuliere consumptie in de EU rechtstreeks met ongeveer 18 miljard EUR zal toenemen;

f) daar komt bij dat een ruimere keuze aan producten en diensten zal leiden tot een hogere welvaart voor consumenten. Tussen de 7,8 en 13 miljoen consumenten extra zouden online grensoverschrijdend gaan kopen. Het algehele bbp van de EU zal naar verwachting met ongeveer 4 miljard EUR per jaar toenemen.

2.8 De twee hier voorgestelde richtlijnen zullen evenwel niet toereikend zijn om de verwachte resultaten te bereiken; zij maken dan ook deel uit van een breder pakket. De Commissie vestigt met name de aandacht op:

a) het voorstel voor een verordening betreffende grensoverschrijdende portabiliteit van online-inhoudsdiensten;

b) de oprichting van hoogwaardige grensoverschrijdende pakketbezorgdiensten;

c) de afschaffing van geoblocking;

d) de lancering van het Europees platform voor onlinegeschillenbeslechting ([4]).

2.9 Ten slotte waarschuwt de Commissie dat we nu moeten handelen, voor het te laat is: iedere vertraging bij de invoering van regelgeving inzake digitale inhoud brengt het risico met zich mee dat er nationale bepalingen worden ingevoerd die tot versnippering van de interne markt zullen leiden en voor zowel consumenten als leveranciers die deelnemen aan grensoverschrijdende transacties, belemmeringen zullen opwerpen.

3. **Algemene opmerkingen**

3.1 De argumenten van economische en psychologische aard die zouden aantonen wat het verband is tussen de voorgestelde wetgevende maatregelen enerzijds en de toename van de elektronische handel en de daaruit voortvloeiende groei op Europees niveau anderzijds, zouden te vinden moeten zijn in de bijbehorende effectbeoordeling. Uit een diepgaande analyse kan echter niet met zekerheid worden afgeleid dat de gegevens en conclusies in die beoordeling volledig betrouwbaar zijn; de vraag dringt zich op of er geen andere factoren van invloed zijn en of met andere opties geen betere resultaten zouden worden behaald.

3.1.1 Ook al kloppen de statistische gegevens waarvan de Commissie uitgaat, te weten dat 62 % (blz. 10) van de Europese handelaren, die meer dan 122 000 bedrijven vertegenwoordigen, en nog eens 13,5 % (blz. 13) van de consumenten, dat wil zeggen tussen 8 en 13 miljoen, dus in totaal 70 miljoen personen, zonder de aangevoerde belemmeringen en zonder de bijkomende kosten die rechtstreeks voortvloeien uit de huidige regelgeving, zich met grensoverschrijdende onlinehandel zouden gaan bezighouden, dan nog kan op grond van deze gegevens niet nauwkeurig worden bepaald met hoeveel de omzet zou moeten toenemen om zeker te zijn van de geraamde stijging van het Europese bbp met 0,03 % of circa 4 miljard euro; daarentegen lijdt het geen twijfel dat elk bedrijf gemiddeld 7 000 EUR zal moeten uittrekken voor de aanpassing van de contractuele instrumenten aan de nieuwe regeling.

3.1.2 Voorts worden in diezelfde studie niet voldoende cijfers gegeven in verband met bijkomende factoren die doorslaggevend kunnen zijn voor de keuzes op het vlak van grensoverschrijdende onlinehandel, en wellicht een grotere impact hebben dan de huidige regelgeving. Een greep uit de voorbeelden: taalkwesties of belastingstelsels, kwaliteit, kostprijs en beschikbaarheid van hogesnelheidsdiensten van internet, het risico van fraude, gerechtskosten, veiligheid van betaalmiddelen, certificering van identiteit en betrouwbaarheid van verkopers, en het gebrek aan vertrouwen in de beslechting van gerechtelijke en buitengerechtelijke conflicten (zie blz. 7 e.v. en 18 e.v. van de effectbeoordeling).

3.1.2.1 Bijzonder relevant in dit verband zijn de vertragingen bij de omzetting, de moeilijkheden bij de toepassing en de ondeugdelijkheid van bepaalde ADR-regelingen die werden ingevoerd bij Richtlijn 2013/11/EU ([5]). Deze problemen, waarop overigens ook in alle door de Commissie bestelde studies de vinger wordt gelegd, hangen vaak samen met het gebrek aan financiële middelen van bepaalde lidstaten, maar vloeien vaker nog voort uit het feit dat het ODR-stelsel van Verordening (EU) nr. 524/2013 ([6]), dat op 15 februari 2016 in werking is getreden en cruciaal is voor de werking van de digitale interne markt, niet bruikbaar lijkt.

3.1.3 Voorts blijft duister in hoeverre de elasticiteit van vraag en aanbod meespeelt in de berekening van de verzadiging van de markt vanuit het oogpunt van volledige mededinging, wat cruciaal is voor de geloofwaardigheid van het model, ook al gaat het om een louter theoretische hypothese; en dan hebben we het niet eens over de externe factoren van het macro-economisch beleid die een doorslaggevende rol spelen in de aankoopbesluiten van consumenten, zoals de gevolgen van de bezuinigingsmaatregelen, vergeleken met een op consumptie en investeringen gebaseerd groeibeleid naar Keynesiaans model.

([4]) PB L 165 van 18.6.2013, blz. 1.
([5]) PB L 165 van 18.6.2013.
([6]) Zie voetnoot 5.

3.1.4 Ten slotte laat de Commissie na een vergelijkende analyse op te stellen: zij wijst in haar beoordeling op het voorgestelde model en besteedt weinig of geen aandacht aan de economische gevolgen van de andere vier mogelijkheden (effectbeoordeling, blz. 23 e.v.), die nochtans ook zouden kunnen bijdragen aan het wegwerken van de belemmeringen; we denken dan met name aan optie 5 — een facultatieve Europese modelovereenkomst in combinatie met een EU-keurmerk (blz. 25), hoewel het een goedkope en eenvoudige oplossing was met weinig bureaucratische lasten (blz. 38 e.v.), de oplossing die met andere woorden het beste strookt met de beginselen van het pakket „Beter wetgeven" ([7]) en van REFIT ([8]), en die tijdens de voorbereidende raadplegingen steun kreeg.

3.2 Ook de keuze voor op volledige harmonisatie gerichte richtlijnen wordt niet terdege onderbouwd. Het Comité is tot de conclusie gekomen dat het over het algemeen gunstiger is te kiezen voor een verordening, die tot in detail kan worden uitgewerkt, ten minste indien het gaat om de harmonisatie van materie die in hoofdzaak verband houdt met de werking van de interne markt. Waar het gaat om specifieke aspecten van het consumentenrecht echter verkiest het Comité richtlijnen voor minimumharmonisatie, zoals overigens strookt met het VWEU (artikel 169, lid 4).

3.2.1 Daarentegen heeft het EESC zich al herhaaldelijk uitgesproken tegen de tendens die de laatste jaren bij de Commissie heerst om richtlijnen voor maximale harmonisatie goed te keuren, waarmee het beschermingsniveau laag blijft en nauwelijks wordt tegemoetgekomen aan de behoeften van de marktdeelnemers ([9]).

3.2.2 Zo hebben we in dit geval te maken met een hele reeks kwesties waaraan in de richtlijnen voorbij wordt gegaan, hoewel ze dringend zouden moeten worden geharmoniseerd. We denken dan aan de leeftijd waarop minderjarigen in staat zijn om digitale overeenkomsten te sluiten (in de laatste versie van de Richtlijn gegevensbescherming is sprake van de leeftijd van 13 à 16 jaar), het vastleggen van categorieën van specifieke oneerlijke voorwaarden voor online-overeenkomsten, die niet aan de orde komen in Richtlijn 93/13/EEG ([10]), de recent opgedoken „nu betalen"-knop (*pay now*) op bepaalde sociale netwerken, waarbij wordt nagelaten te verwijzen naar de site van het verantwoordelijke platform, en ten slotte de — raadzame — invoering van een standaardclausule inzake coregulering.

3.3 Evenmin is het in de ogen van het Comité gerechtvaardigd om voor twee richtlijnen te kiezen, aangezien het aantal wetgevende bepalingen hiermee onnodig toeneemt, het voor de lidstaten lastiger wordt om de richtlijnen om te zetten en te doen aansluiten bij hun interne bepalingen, en er een grotere hermeneutische inspanning nodig is; dit alles zou onnodig zijn als de richtlijn betreffende de onlineverkoop van roerende lichamelijke zaken als uitgangspunt werd genomen en specifieke bepalingen inzake de verkoop van niet-lichamelijke zaken als uitzonderingen op de basisregeling werden opgenomen. Het is immers zo dat het onderscheid tussen een lichamelijke zaak en digitale inhoud moeilijk te maken valt, vooral niet wanneer de twee met elkaar verband houden.

3.4 De Commissie geeft aan zich bij haar keuze te hebben gebaseerd op de 189 reacties op een openbare raadpleging van alle categorieën belanghebbenden in de EU, op de raadpleging van een groep van 22 organisaties die representatief zijn voor een breed scala aan belangen, die zeven keer is bijeengekomen, workshops met de lidstaten, bijeenkomsten met de nationale handhavingsinstanties tijdens een bijeenkomst van het Comité voor samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming, en met de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor consumentenbeleid tijdens de bijeenkomst van het netwerk voor consumentenbeleid (mei 2015), dat echter achteraf de geldigheid van de steekproef betwistte vanwege de kleinschaligheid ervan ([11]).

3.4.1 Uit de gepubliceerde resultaten ([12]) blijkt nochtans dat er geen duidelijke meerderheid te vinden is voor de gekozen optie: de consumentenorganisaties verzetten zich met klem tegen de toepassing van de wetgeving van het land van de verkoper, terwijl de meeste beroepsorganisaties en sommige academici voorstander zijn. Een meerderheid van de lidstaten plaatst dan weer vraagtekens bij de behoefte aan nieuwe wetgeving inzake aankopen op afstand (waar de onlineverkoop al onder valt) en in het bijzonder bij de doeltreffendheid van de twee richtlijnen, gezien het feit dat daaruit maar moeilijk nauwkeurige en duidelijke richtsnoeren kunnen worden afgeleid. Op het eerste gezicht doet een objectieve analyse van de antwoorden op de raadpleging uitschijnen dat zowel marktdeelnemers als consumenten zich kunnen vinden in optie 5 — waarbij een en ander vanzelfsprekend afhankelijk is van de reikwijdte van de modelovereenkomst waarover de sector het eens moet worden en de mate waarin het keurmerk door het EU-bedrijfsleven wordt gebruikt en aanvaard -, niet in de laatste plaats omdat dit voor de bedrijven de goedkoopste optie is.

([7]) Advies van het EESC: PB C 13 van 15.1.2016, blz. 192.
([8]) Advies van het EESC: PB C 230 van 14.7.2015, blz. 66.
([9]) Zie de adviezen van het EESC: PB C 108 van 30.4.2004, blz. 81, PB C 317 van 23.12.2009, blz. 54, en PB C 181 van 21.6.2012, blz. 75.
([10]) Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten, later gewijzigd bij Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011.
([11]) Advies van het EESC: PB C 383 van 17.11.2015, blz. 57.
([12]) http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/

3.5 Ten slotte mag niet worden vergeten dat het Comité zich al in diverse adviezen uitvoerig heeft uitgesproken over de rechten van consumenten in digitale kwesties. Het gaat daarbij uit van het basisbeginsel dat de rechten in de fysieke, reële wereld (persoonlijke overeenkomsten) moeten stroken met de rechten in de onlinewereld; rekening houdend met de specifieke (vorm)kenmerken van verkoop van digitale inhoud (immaterieel), zijn afwijkingen mogelijk, maar steeds in de zin van versterking, niet van afzwakking of aantasting van de rechten. Met het voorstel inzake de onlineverkoop van lichamelijke zaken heeft de Commissie twee regelingen in het leven geroepen, met als gevolg dat de behandeling van de onlineverkoop van goederen verschilt van die van de offlineverkoop, wat niet door de beugel kan.

4. **Specifieke opmerkingen**

4.1 Ondanks bovenstaande kanttekeningen is het EESC het er volmondig mee eens dat een aantal van de in de richtlijnvoorstellen behandelde kwesties geregeld moeten worden; dat geldt met name voor de onlineverkoop van digitale inhoud. De bepalingen inzake de onlineverkoop van lichamelijke zaken kunnen volgens het Comité het beste worden goedgekeurd in het kader van het REFIT-programma. Bij gebrek aan ruimte wordt in de volgende opmerkingen bij de afzonderlijke voorstellen per artikel enkel ingegaan op de punten waarmee het Comité het niet eens is.

4.2 Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bepaalde aspecten van overeenkomsten voor de onlineverkoop en andere verkoop op afstand van goederen (COM(2015) 635 final — 2015/0288 (COD))

4.2.1 De vertegenwoordigers van de consumenten en de meerderheid van de EESC-leden zijn van oordeel dat artikel 169, lid 2, VWEU, een juistere rechtsgrondslag zou zijn, aangezien het hier voornamelijk om de definitie en de bescherming van de rechten van de consument gaat, en niet uitsluitend om de voltooiing van de interne markt. Dit standpunt sluit aan bij eerdere adviezen van het Comité. Een aantal EESC-leden, met name vertegenwoordigers van de sector zelf, hechten vooral belang aan de voltooiing van de interne markt en scharen zich achter de Commissie.

4.2.2 Nu de keuze toch op een richtlijn is gevallen wil het EESC pleiten voor minimale harmonisatie, naar analogie van de huidige richtlijn inzake verkoop en garanties (Richtlijn 1999/44/EG). Het meent immers dat de optie van volledige harmonisatie leidt tot meer „versnippering", minder rechtszekerheid en twee categorieën van bescherming; overigens zouden de nieuwe „verbeteringen" ook moeten worden ingevoerd voor verkoop in de „fysieke wereld".

4.2.3 De wetgeving inzake consumentenbescherming is complex. Het voorstel hangt samen met een aantal andere regels waarop het een aanvulling vormt ([13]), waardoor tegelijk een grote en onnodige inspanning qua interpretatie vereist is, wat indruist tegen het pakket „Beter wetgeven" en de omzetting bemoeilijkt, omdat de nieuwe bepalingen moeten aansluiten bij de al bestaande nationale normen waarin eerdere EU-regels werden omgezet en die van lidstaat tot lidstaat verschillen.

4.2.4 Vandaar dat het EESC liever zou zien dat de regels uit het richtlijnvoorstel worden meegenomen in de herziening van Richtlijn 1999/44/EG in het kader van het REFIT-programma.

4.2.5 Hieronder volgen een aantal concrete suggesties voor wijzigingen in de bepalingen uit het voorstel:

4.2.5.1 ***Artikel 1 — Onderwerp***

Ook de uitbesteding van bepaalde onlinediensten of diensten op afstand, zoals leasing, zou onder het toepassingsgebied moeten vallen.

4.2.5.2 ***Artikel 2 — Definities***

1. De commerciële garantie zou nog andere vormen van compensatie moeten behelzen, die anders evenmin onder de bepalingen van artikel 15 vallen.

([13]) Richtlijn 2011/83/EU ('PB L 304 van 22.11.2011, blz. 64); Richtlijn 2009/125/EG (PB L 285 van 31.10.2009, blz. 10); Richtlijn 2010/30/EU van 19.5.2010 (PB L 153 van 18.6.2010, blz. 1).

2. Er wordt geen positieve definitie gegeven van roerende lichamelijke zaken, wat leidt tot uiteenlopende interpretaties door de lidstaten.

3. Andere soorten producten waarvoor al specifieke wetgeving bestaat, zoals farmaceutische producten en medische hulpmiddelen, worden evenmin uitgesloten, terwijl zij wel zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van andere regelgeving inzake consumentenbescherming.

4. Nergens wordt bepaald of onlineplatforms kunnen worden beschouwd als „verkopers".

5. Voorts wordt geen definitie gegeven van het begrip producent met het oog op diens rechtstreekse verantwoordelijkheid jegens de consument in de zin van artikel 16.

4.2.5.3 ***Artikel 3 — Mate van harmonisatie***

De mate van harmonisatie zou minimaal moeten zijn, met alle gevolgen van dien voor de regeling.

4.2.5.4 ***Artikelen 4 en 5 — Overeenstemming met de overeenkomst***

1. Het criterium van „duurzaamheid" zou moeten worden opgenomen ([14]) en bepalend zijn voor de geldigheidsduur van de garantie.

2. Er moet een negatieve definitie worden gegeven van de vereisten inzake de overeenstemming, zodat de consument uitdrukkelijk wordt vrijgesteld van de verplichting om te bewijzen dat het goed niet in overeenstemming is en de bewijslast bij de verkoper berust.

3. Door de manier waarop de uitzonderingen op het artikel geformuleerd zijn ontstaat een situatie van uitsluiting van elke aansprakelijkheid van de verkoper die niet kan worden ingeroepen tegen de consument zonder te raken aan het recht op verhaal (van toepassing in het geval van VW).

4.2.5.5 ***Artikel 7 — Rechten van derden***

Aan het einde moet de volgende zinsnede worden toegevoegd: „…, behalve indien zulks uitdrukkelijk is overeengekomen door de partijen en nauwkeurig in de overeenkomst is vastgelegd".

4.2.5.6 ***Artikel 8 — Relevant tijdstip voor het vaststellen van overeenstemming met de overeenkomst***

1. Lid 2 als volgt aanvullen: „behalve indien de installatie bijzonder complex is en meer tijd vereist; die verlenging wordt in overleg met de verkoper bepaald."

2. De in dit voorstel toegekende rechten in het kader van de betrekkingen met de verkoper moeten ook gelden voor elke bezitter te goeder trouw.

4.2.5.7 ***Artikel 9 — Vormen van genoegdoening voor de consument bij gebrek aan overeenstemming***

1. De mogelijkheid voor de consument om goederen onmiddellijk terug te geven en te worden terugbetaald, wordt hier uitgesloten als eerste keuze, wat indruist tegen de rechten van de consument die gelden in verschillende lidstaten, zij het met aanzienlijke verschillen (Griekenland, Portugal, Ierland, Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Litouwen).

2. Het begrip „redelijke termijn" is subjectief en kan ertoe leiden dat een essentiële kwestie op uiteenlopende manieren wordt omgezet, wat niet strookt met de essentie van maximale harmonisatie. Zo bedraagt de termijn in landen als Bulgarije, Frankrijk, Portugal en Luxemburg 30 dagen, maar in Hongarije, Roemenië, Griekenland en Estland 15 dagen. Er dient een termijn te worden vastgelegd die overeenkomt met de maximale termijn in bepaalde EU-landen, te weten 15 dagen.

3. De uitdrukking „onmogelijk" in artikel 3, onder a), moet worden vervangen door „technologisch onmogelijk".

([14]) Zie EESC-advies: PB C 67 van 6.3.2014, blz. 23.

4. Ook het begrip „ernstige overlast" is subjectief en moet worden geschrapt of vervangen door de formulering uit de Oostenrijkse wetgeving, namelijk „minimale overlast". Daarnaast moet worden bepaald dat de consument onmiddellijk een tijdelijke vervanging kan krijgen voor de goederen in kwestie, tot de reparatie voltooid is.

5. De Commissie gaat voorbij aan de in verschillende nationale wetgevingen opgenomen verplichting voor de producent om gedurende de gemiddelde levensduur van goederen steeds voldoende reserveonderdelen in voorraad te hebben of deze tijdig aan de verkoper te kunnen leveren; een en ander houdt verband met verwachte veroudering en de garantietermijn van het vervangen onderdeel.

6. De Commissie moet de verkoper verplichten om voor tijdelijke vervanging te zorgen.

4.2.5.8 ***Artikel 10 — Vervanging van goederen***

1. In het Commissievoorstel wordt niet voorzien in de opschorting van de wettelijke garantie gedurende de tijd die nodig is voor het herstel of de vervanging, wat in de nationale regelgeving over het algemeen wel het geval is. Hetzelfde geldt voor de periode die eventuele bemiddeling, arbitrage of rechtszaken in beslag nemen.

2. Als goederen worden vervangen moet op het moment dat zij worden geleverd een nieuwe, identieke garantieperiode ingaan.

4.2.5.9 ***Artikel 11 — Keuze van de consument tussen herstelling en vervanging***

1. Het begrip „ernstige" moet om de hierboven genoemde redenen worden geschrapt.

2. Bij „terugkerende" gebreken moet de consument automatisch de mogelijkheid krijgen de overeenkomst te ontbinden.

4.2.5.10 ***Artikel 13 — Het recht van de consument om de overeenkomst te ontbinden***

1. De verplichting van de consument om bij het ontbinden van de overeenkomst te betalen voor het gebruik of voor beschadiging of vermindering in waarde van de goederen, is hoogst discutabel.

2. Het Hof van Justitie heeft overigens al verklaard dat in het kader van de uitoefening van het recht op vervanging, van de consument niet kan worden geëist dat hij een compensatie betaalt voor het gebruik van een gebrekkig product (geval Quelle ([15])).

3. Het is niet duidelijk welk bedrag dient te worden terugbetaald indien verschillende goederen zonder onderscheid tegen een gemeenschappelijke prijs zijn gekocht.

4.2.5.11 ***Artikel 14 — Termijnen***

Er dient rekening te worden gehouden met de garantietermijnen die al bestaan in bepaalde lidstaten (Finland, Nederland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk) en waarin de duurzaamheid en geplande veroudering van producten in aanmerking worden genomen.

4.2.5.12 ***Artikel 15 — Commerciële garanties***

1. Aan artikel 1 het volgende toevoegen (sub d)): andere vormen van garantie die namens derden worden aangeboden door de verkoper (verzekering voor de uitrusting, merkgaranties, enz.).

2. Ook moet informatie worden opgenomen over de mogelijkheid om de commerciële garantie over te dragen aan derden.

4.2.5.13 ***Artikel 16 — Recht op verhaal***

1. Het ontbreken van harmonisatie op dit vlak zal leiden tot verschillen bij de omzetting van de richtlijn, wat nefaste gevolgen kan hebben voor de handel.

2. In de regelgeving moet worden vastgelegd dat de fabrikant direct en hoofdelijk aansprakelijk is jegens de consument in de gevallen waarin deze laatste kiest voor herstelling of vervanging van de goederen.

([15]) Zaak C-404/06 - Arrest Hof van Justitie van 17 april 2008 (eerste deel): http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PT/TXT/?qid=1461850459727&uri=CELEX:62006CC0404

3. Ook moet worden bepaald dat, wanneer de verkoper verhaal haalt bij de producent, hij recht heeft op het volledige bedrag van de gemaakte kosten.

4. Tevens moet de hoofdelijke aansprakelijkheid van de onlineplatforms waarop de consument goederen heeft gekocht, worden vastgelegd.

4.2.5.14 ***Artikel 17 — Handhaving***

Het feit dat het toezicht op de tenuitvoerlegging niet wordt geharmoniseerd is een van de grootste obstakels die daadwerkelijke consumentenbescherming en eerlijke concurrentie in de weg staan.

4.3 Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bepaalde aspecten van overeenkomsten voor de levering van digitale inhoud (COM(2015) 634 final — 2015/0287 (COD))

4.3.1 Zoals de Commissie zelf al aangeeft hebben de motivering van het voorstel, de verzamelde expertise en de effectbeoordelingen betrekking op beide voorstellen, aangezien zij moeten worden gezien als een pakket met gemeenschappelijke doelstellingen. Het EESC zal daarom niet opnieuw stilstaan bij de algemene aspecten van de twee voorstellen maar zich beperken tot kanttekeningen bij specifieke kwesties. Wel wil het er nu al op wijzen dat het voorstel in beginsel zijn goedkeuring kan wegdragen, met name wat de volgende punten betreft:

a) de specifieke bepalingen inzake de bescherming van consumenten in het kader van de onlineaankoop van immateriële goederen, die nodig is gezien de toegenomen complexiteit van de producten, het gebrek aan transparantie op handelsgebied, de grotere risico's op het vlak van veiligheid, privacy en gegevensbescherming, specifieke vormen van concurrentievervalsing en oneerlijke voorwaarden, verborgen kosten, prijzen die verschillen naargelang van de locatie, en de immateriële dimensie van de gebruikte middelen (internet, mobiele telefoons, sociale netwerken enz.);

b) tot nog toe is er maar één lidstaat (het Verenigd Koninkrijk) die specifieke normen voor dit soort overeenkomsten heeft ingevoerd; er is dan ook dringend behoefte aan duidelijke regelgeving;

c) het streven naar maximale harmonisatie en een hoog niveau van consumentenbescherming, maar enkel voor B2C-overeenkomsten, een doelstelling die het beste kan worden bereikt met een verordening;

d) de noodzaak om de juridische aard van dit soort overeenkomsten op uniforme wijze vast te leggen;

e) de noodzaak om het voorstel in grote lijnen af te stemmen op een hele reeks maatregelen uit de strategie voor de digitale eengemaakte markt, waaronder met name de initiatieven in verband met de grensoverschrijdende overdraagbaarheid van inhoud, de rol van platforms, het vrije verkeer van gegevens, het Europees cloudinitiatief, aan btw gerelateerde lasten, alsook acties om de portabiliteit en interoperabiliteit van inhoud te verzekeren, rekening houdend met de inbedrijfstelling van het platform voor onlinegeschillenbeslechting ([16]) en de herziening van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming;

f) de noodzaak om met name rekening te houden met de bescherming van individuen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, zoals geregeld bij Richtlijn 1995/46/EG van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens ([17]), en bij Richtlijn 2002/58/EG van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de telecommunicatiesector ([18]). Deze regels zijn volledig van toepassing op de levering van digitale inhoud, voor zover er gevolgen zijn op het niveau van de verwerking van persoonsgegevens;

g) de herziening van het regelgevingspakket inzake diensten voor elektronische communicatie;

h) de noodzaak om cloudcomputingovereenkomsten extra te belichten.

([16]) PB L 165 van 18.6.2013, blz. 1.
([17]) PB L 281 van 23.11.1995, blz. 31.
([18]) PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37.

4.3.2 Hieronder wordt een aantal concrete voorstellen geformuleerd tot wijzing van het voorstel, dat 24 artikelen telt (en niet 20, zoals verkeerdelijk in hoofdstuk 5 van bepaalde versies te lezen staat).

4.3.2.1 ***Artikel 1 — Onderwerp***

De opmerking betreffende artikel 1 van het hierboven behandelde richtlijnvoorstel wordt nog kracht bijgezet door het feit dat het duidelijk gaat om „overeenkomsten voor het leveren van diensten", zoals blijkt uit de definities van „digitale inhoud" en „levering" (artikel 2, leden 1 en 10).

4.3.2.2 ***Artikel 2 — Definities***

Het Comité blijft bij zijn voorstel om ook individuele beoefenaars van een vrij beroep op te nemen in de definitie van consument.

4.3.2.3 ***Artikel 3 — Toepassingsgebied***

1. Het EESC kan zich erin vinden dat in natura wordt betaald („een andere tegenprestatie dan geld"), op voorwaarde dat die tegenprestatie duidelijk wordt omschreven; gaat het om het verstrekken van persoonlijke of andere gegevens dan moet worden vastgelegd om welke gegevens het precies gaat, onder welke voorwaarden en in welke omstandigheden.

2. Ook dient te worden verduidelijkt of bepaalde diensten zoals betaaltelevisie („pay TV") en diensten als *Google* en *Facebook Messenger* onder deze bepalingen vallen, en of bepaalde fysieke toegangsplatforms en het internet der dingen nu als lichamelijke of niet-lichamelijke zaken dienen te worden beschouwd.

3. Het is niet duidelijk of de in artikel 5, onder a) bedoelde uitzonderingen ook betrekking hebben op gezondheidszorg, kansspelen en financiële diensten. Om geen rechtsonzekerheid te creëren moet hierover opheldering worden verschaft.

4. Evenmin is duidelijk of het hier ook gaat over de zogenaamde „verborgen betalingen", dat wil zeggen gratis diensten die echter ook andere vormen van dienstverlening kunnen inhouden waarvoor wél moet worden betaald.

5. In verband met de noodzakelijke verwerking van persoonsgegevens (artikel 3, lid 4) dient niet alleen te worden verwezen naar de uitvoering maar ook naar de „sluiting" van de overeenkomst; voor de verwerking van deze gegevens moet toestemming worden gegeven conform de wetgeving inzake persoonsgegevens.

6. Voorts is het van fundamenteel belang dat onderscheid wordt gemaakt tussen onlineproducten en -diensten en producten en diensten die onlosmakelijk verbonden zijn met lichamelijke zaken, zoals het geval is met wearables en het internet der dingen, waarbij de procedures plaatsvinden op digitaal niveau, maar er daaraan wel een lichamelijke zaak ten grondslag ligt.

7. De datacentrumdiensten, en met name de zogenaamde cloudcomputingdiensten, moeten in dit voorstel duidelijk worden afgebakend, los van de vraag of ze nu gratis zijn dan wel of er een tegenprestatie vereist is, rekening houdend met het feit dat deze diensten in veel gevallen gepaard gaan met andere producten of aan de consument verleende diensten, zodat het risico bestaat dat zij buiten het toepassingsgebied van de richtlijn vallen.

8. Tevens is het noodzakelijk dat duidelijk wordt gemaakt of combinaties van digitale diensten met communicatiediensten, zoals *Facebook Messenger* en *Google Hangout*, deel uitmaken van het toepassingsgebied, aangezien deze niet onder Richtlijn 2002/21/EG inzake diensten voor elektronische communicatie vallen, en algemeen wordt aangenomen dat een aantal van deze diensten moet worden beschouwd als diensten voor elektronische communicatie en dus een hoger niveau van consumentenbescherming vereist.

9. Ook wordt geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen situaties waarin de persoonsgegevens nodig zijn voor de uitoefening van de overeenkomst en situaties waarin het gaat om de naleving van wettelijke bepalingen. Het EESC suggereert dan ook om bij wijze van voorzorgsmaatregel de richtlijn toe te passen op alle diensten in het kader waarvan persoonsgegevens worden verstrekt; enkel wanneer de leverancier ondubbelzinnig kan aantonen dat de gegevens in kwestie uitsluitend worden opgevraagd met het oog op de uitoefening van de overeenkomst of de naleving van de wettelijke bepalingen, kan een uitzondering worden gemaakt.

10. Nog in verband met lid 4 wil het EESC erop wijzen dat moet worden verduidelijkt in welke gevallen de persoonsgegevens worden gebruikt voor de uitvoering van de overeenkomst of het voldoen aan wettelijke vereisten. In bijvoorbeeld de telecommunicatie- of de energiesector mogen persoonsgegevens namelijk worden verwerkt met het oog op de uitoefening van de overeenkomst, maar worden zij maar al te vaak gebruikt voor marketingcampagnes van het bedrijf zelf. Ook moet worden aangegeven of er naast geld sprake is van andere compensaties.

4.3.2.4 ***Artikel 4 — Mate van harmonisatie***

Het EESC kan zich vinden in de voorgestelde volledige harmonisatie, op voorwaarde dat een hoger niveau van consumentenbescherming wordt gewaarborgd.

4.3.2.5 ***Artikel 5 — Levering van de digitale inhoud***

Het is de vraag of de in lid 2 vervatte verplichting om de inhoud „onmiddellijk" te leveren strookt met Richtlijn 2011/83/EU, waarin wordt bepaald dat de consument moet instemmen met onmiddellijke levering en waarin een herroepingsrecht van 14 dagen wordt vastgelegd (artikel 16, sub m)). Het lijkt raadzaam de bepalingen in kwestie op elkaar af te stemmen, zodat het risico op overlappingen, die zowel in het nadeel zijn van bedrijven als van consumenten, wordt vermeden.

4.3.2.6 ***Artikel 6 — Overeenstemming***

1. In het eerste lid „voor zover relevant" schrappen.

2. In lid 1, onder b), „door de consument gewenst gebruik" als volgt aan te vullen: „door de consument gewenst of te verwachten legitiem gebruik".

3. In lid 2, onder b), „voor zover relevant" schrappen.

4.3.2.7 ***Artikel 9 — Bewijslast***

In lid 3 de zinsnede „mogelijk en" schrappen.

4.3.2.8 ***Artikel 11 — Genoegdoening in geval van verzuim te leveren***

In de formulering van dit artikel wordt geen rekening gehouden met de levering van inhoud in het kader van tijdelijke pakketten; in dergelijke gevallen is het moeilijk de kosten van het niet kunnen afspelen van een bepaalde film te becijferen in verhouding tot de totaalprijs van het pakket. Evenmin wordt rekening gehouden met de mogelijkheid om andere inhoud te leveren tegen een vergelijkbare prijs (een optie waaraan gebruikers de voorkeur geven).

4.3.2.9 ***Artikel 12 — Vormen van genoegdoening bij gebrek aan overeenstemming met de overeenkomst***

In lid 2 de uitdrukking „binnen een redelijke termijn" vervangen door „onverwijld".

4.3.2.10 ***Artikel 13 — Ontbinding***

1. In lid 2, onder b), de zinsnede „de leverancier neemt alle maatregelen die verwacht kunnen worden om zich te onthouden" vervangen door „de leverancier onthoudt zich".

2. De bepalingen onder c), d) en e) hangen samen met de regelgeving inzake auteursrechten, die nog niet bekend is.

4.3.2.11 ***Artikel 16 — Recht op ontbinding van langetermijnovereenkomsten***

De termijn zou moeten worden beperkt tot zes maanden.

Er moet uitdrukkelijk worden bepaald dat hiermee geen kosten zijn gemoeid.

Brussel, 27 april 2016.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Georges DASSIS

BIJLAGE

I. De volgende paragraaf uit het afdelingsadvies werd gewijzigd naar aanleiding van een tijdens de zitting aangenomen compromisvoorstel, hoewel ten minste een kwart van de stemmen werd uitgebracht vóór handhaving van de oorspronkelijke formulering (artikel 54, lid 4, rvo):

a) **Paragraaf 3.4.1**

Uit de gepubliceerde resultaten blijkt nochtans dat er geen duidelijke meerderheid te vinden is voor de gekozen optie: de consumentenorganisaties verzetten zich met klem tegen de toepassing van de wetgeving van het land van de verkoper, terwijl ~~slechts een handvol~~de meeste beroepsorganisaties en sommige academici voorstander zijn. Een meerderheid van de lidstaten plaatst dan weer vraagtekens bij de behoefte aan nieuwe wetgeving inzake aankopen op afstand (waar de onlineverkoop al onder valt) en in het bijzonder bij de doeltreffendheid van de twee richtlijnen, gezien het feit dat daaruit maar moeilijk nauwkeurige en duidelijke richtsnoeren kunnen worden afgeleid. Op het eerste gezicht doet een objectieve analyse van de antwoorden op de raadpleging uitschijnen dat zowel marktdeelnemers als consumenten zich kunnen vinden in optie 5 — waarbij een en ander vanzelfsprekend afhankelijk is van de reikwijdte van de modelovereenkomst waarover de sector het eens moet worden en de mate waarin het keurmerk door het EU-bedrijfsleven wordt gebruikt en aanvaard -, niet in de laatste plaats omdat dit voor de bedrijven de goedkoopste optie is.

Stemuitslag:

Voor: 115

Tegen: 91

Onthoudingen: 18

II. De volgende compromisvoorstellen, waarvóór ten minste een kwart van de stemmen werd uitgebracht, werden tijdens de zitting verworpen (artikel 54, lid 4, rvo):

b) **Paragraaf 4.2.1**

De meeste EESC-leden, onder wie vertegenwoordigers van de consumenten, — ~~en de meerderheid van de EESC-leden~~ zijn van oordeel dat artikel 169, lid 2, VWEU, een juistere rechtsgrondslag zou zijn, aangezien het hier voornamelijk om de definitie en de bescherming van de rechten van de consument gaat, en niet uitsluitend om de voltooiing van de interne markt. Dit standpunt sluit aan bij eerdere adviezen van het Comité. ~~Een aantal~~ EESC-~~leden, met name~~ vertegenwoordigers van de sector zelf~~, hechten vooral belang aan de voltooiing van de interne markt en~~ scharen zich achter de Commissie en hechten meer aan de nodige rechtszekerheid voor de ondernemers.

Stemuitslag:

Voor: 110

Tegen: 110

Onthoudingen: 10

In artikel 56, lid 6, rvo staat dat ingeval de stemmen staken, de stem van de voorzitter van de vergadering de doorslag geeft. Op grond van deze regel heeft de voorzitter besloten het compromisvoorstel te verwerpen.

c) **Paragraaf 4.2.2**

Nu de keuze toch op een richtlijn is gevallen willen de meeste EESC-leden, onder wie consumentenvertegenwoordigers, ~~het EESC~~ pleiten voor minimale harmonisatie, naar analogie van de huidige richtlijn inzake verkoop en garanties (Richtlijn 1999/44/EG). Het meent immers dat de optie van volledige harmonisatie leidt tot meer „versnippering", minder rechtszekerheid en twee categorieën van bescherming; overigens zouden de nieuwe „verbeteringen" ook moeten worden ingevoerd voor verkoop in de „fysieke wereld". Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven in het EESC zijn echter voorstander van maximale harmonisatie, omwille van duidelijke toepassing van de interne-marktregels.

Stemuitslag:

Voor: 102

Tegen: 115

Onthoudingen: 14

d) **Paragraaf 4.2.5.3**

Artikel 3 — Mate van harmonisatie

De mate van harmonisatie zou minimaal moeten zijn volgens de meeste EESC-leden, onder wie consumentenvertegenwoordigers, met alle gevolgen van dien voor de regeling. Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven pleiten voor maximale harmonisatie.

Stemuitslag:

Voor: 112

Tegen: 114

Onthoudingen: 12

e) **Paragraaf 4.2.5.4**

Artikelen 4 en 5 — Overeenstemming met de overeenkomst

1. Het criterium van „duurzaamheid" zou moeten worden opgenomen en bepalend zijn voor de geldigheidsduur van de garantie.

2. Er moet volgens de meeste EESC-leden, onder wie consumentenvertegenwoordigers, een negatieve definitie worden gegeven van de vereisten inzake de overeenstemming, zodat de consument uitdrukkelijk wordt vrijgesteld van de verplichting om te bewijzen dat het goed niet in overeenstemming is en de bewijslast bij de verkoper berust. Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven bevelen aan dat de overeenstemmingsvereisten algemeen moeten worden gedefinieerd. Het voornaamste criterium voor het vaststellen van overeenstemming moet zijn of de goederen beantwoorden aan hetgeen overeengekomen werd (bijv. met betrekking tot de aard, de hoeveelheid, de kwaliteit, en ook andere kenmerken).

3. Door de manier waarop de uitzonderingen op het artikel geformuleerd zijn ontstaat een situatie van uitsluiting van elke aansprakelijkheid van de verkoper die niet kan worden ingeroepen tegen de consument zonder te raken aan het recht op verhaal ~~(van toepassing in het geval van VW)~~.

Stemuitslag:

Voor: 99

Tegen: 126

Onthoudingen: 13

f) **Paragraaf 4.2.5.7**

Artikel 9 — Vormen van genoegdoening voor de consument bij gebrek aan overeenstemming

1. Vertegenwoordigers van consumenten tekenen aan dat d~~D~~e mogelijkheid voor de consument om goederen onmiddellijk terug te geven en te worden terugbetaald, ~~wordt~~ hier wordt uitgesloten als eerste keuze, wat indruist tegen de rechten van de consument die gelden in verschillende lidstaten, zij het met aanzienlijke verschillen (Griekenland, Portugal, Ierland, Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Litouwen). Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven zijn het erover eens, in het verlengde van maximale harmonisatie, dat deze optie ontbreekt.

2. Vertegenwoordigers van consumenten menen dat h~~H~~et begrip „redelijke termijn” ~~is~~ subjectief is en ~~kan~~ ertoe kan leiden dat een essentiële kwestie op uiteenlopende manieren wordt omgezet, wat niet strookt met de essentie van maximale harmonisatie. Zo bedraagt de termijn in landen als Bulgarije, Frankrijk, Portugal en Luxemburg 30 dagen, maar in Hongarije, Roemenië, Griekenland en Estland 15 dagen. Er dient een termijn te worden vastgelegd die overeenkomt met de maximale termijn in bepaalde EU-landen, te weten 15 dagen. Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven stellen dat het begrip „redelijke termijn” een objectieve wettelijke term is, maar tegelijk ruimte laat voor toepassing in verschillende situaties.

3. De uitdrukking „onmogelijk” in artikel 3, sub a), moet worden vervangen door „technologisch onmogelijk”.

4. Vertegenwoordigers van consumenten menen o~~O~~ok dat het begrip „ernstige overlast” ~~is~~ subjectief is en moet worden geschrapt of vervangen door de formulering uit de Oostenrijkse wetgeving, namelijk „minimale overlast”. Daarnaast moet worden bepaald dat de consument onmiddellijk een tijdelijke vervanging kan krijgen voor de goederen in kwestie, tot de reparatie voltooid is. Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven merken op dat deze bekende juridische formulering ruimte laat voor toepassing in verschillende situaties.

5. De Commissie gaat voorbij aan de in verschillende nationale wetgevingen opgenomen verplichting voor de producent om gedurende de gemiddelde levensduur van goederen steeds voldoende reserveonderdelen in voorraad te hebben of deze tijdig aan de verkoper te kunnen leveren; een en ander houdt verband met verwachte veroudering en de garantietermijn van het vervangen onderdeel.

~~6. De Commissie moet de verkoper verplicht stellen om voor tijdelijke vervanging te zorgen.~~

Stemuitslag:

Voor: 100

Tegen: 135

Onthoudingen: 2

g) **Paragraaf 4.2.5.10**

Artikel 13 — Het recht van de consument om de overeenkomst te ontbinden

~~1. Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven verzoeken om de bepaling van Richtlijn 1999/44/EG, artikel 3, lid 6, toe te voegen, mits de consument de overeenkomst niet mag ontbinden als het gebrek aan overeenstemming gering is.~~

1. De verplichting van de consument om bij het ontbinden van de overeenkomst te betalen voor het gebruik of voor beschadiging of vermindering in waarde van de goederen, is hoogst discutabel.

2. Het Hof van Justitie heeft overigens al verklaard dat in het kader van de uitoefening van het recht op vervanging, van de consument niet kan worden geëist dat hij een compensatie betaalt voor het gebruik van een gebrekkig product (geval Quelle).

3. Het is niet duidelijk welk bedrag dient te worden terugbetaald indien verschillende goederen zonder onderscheid tegen een gemeenschappelijke prijs zijn gekocht.

4. Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven verzoeken om de bepaling van Richtlijn 1999/44/EG, artikel 3, lid 6, toe te voegen, mits de consument de overeenkomst niet mag ontbinden als het gebrek aan overeenstemming gering is.

Stemuitslag:

Voor: 110

Tegen: 118

Onthoudingen: 18

h) **Paragraaf 4.2.5.10**

Artikel 13 — Het recht van de consument om de overeenkomst te ontbinden

1. Volgens de meeste EESC-leden, onder wie vertegenwoordigers van consumenten, is d~~D~~e verplichting van de consument om bij het ontbinden van de overeenkomst te betalen voor het gebruik of voor beschadiging of vermindering in waarde van de goederen, ~~is~~ hoogst discutabel. Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven staan evenwel achter deze bepaling.

2. Het Hof van Justitie heeft overigens al verklaard dat in het kader van de uitoefening van het recht op vervanging, van de consument niet kan worden geëist dat hij een compensatie betaalt voor het gebruik van een gebrekkig product (geval Quelle).

3. Het is niet duidelijk welk bedrag dient te worden terugbetaald indien verschillende goederen zonder onderscheid tegen een gemeenschappelijke prijs zijn gekocht.

Stemuitslag:

Voor: 101

Tegen: 132

Onthoudingen: 10

i) **Nieuwe paragraaf 1.4**

1.3 Bovendien ~~is het EESC~~ zijn de meeste EESC-leden, onder wie vertegenwoordigers van consumenten het niet eens met de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag; zelf zou het voor artikel 169 VWEU kiezen. Daaruit volgt dat de maatregelen in principe gebaseerd moeten zijn op richtlijnen voor minimale harmonisatie; dat blijkt met name uit lid 2, onder a) en lid 4 van ditzelfde artikel en wordt over het algemeen ook aanvaard door de Europese wetgever.

1.4 ~~Daaruit volgt dat de maatregelen in principe gebaseerd moeten zijn op richtlijnen voor minimale harmonisatie; dat blijkt met name uit lid 2 a) en lid 4 van ditzelfde artikel en wordt over het algemeen ook aanvaard door de Europese wetgever.~~ Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven staan evenwel achter de door de Commissie genoemde rechtsgrondslag, aangezien de interne markt op het spel staat en bedrijven behoefte hebben aan een reeks duidelijke in acht te nemen regels.

Stemuitslag:

Voor: 111

Tegen: 123

Onthoudingen: 12